

Návrh (verze 2 – projednaná v PV KaStan)
**„KONCEPCE ČINNOSTI ÚNMZ A ČAS
V OBLASTI ZÁJMŮ SPOTŘEBITELŮ A JEJICH ZAPOJENÍ
V TECHNICKÉ NORMALIZACI“**

k naplnění

STRATEGIE ROZVOJE TECHNICKÉ NORMALIZACE V ČR NA OBDOBÍ 2019-2023

Preambule

Na stránkách ÚNMZ a ČAS je zveřejněn text **Strategie rozvoje technické normalizace v ČR na období 2019- 2023** (Verze 0.4, 2018-05-03) (dále též jen Strategie).

V článku 3.5 tohoto dokumentu (Zohlednění zájmů společenských stran) se předjímá přijetí návazné „**Koncepce činnosti ÚNMZ a Agentury v oblasti technické normalizace**“, která se v části zohledňující **zájmy spotřebitelů a jejich zapojení** dále bude soustřeďovat na posilování úlohy standardizace jako služby obecného zájmu a řešení financování podpory tak, aby zahrnovalo i přímé potřeby národního normalizačního orgánu, resp. Agentury, i priority společenských stran zastupujících zájmy spotřebitelů a dalších společenských stran. Priority zapojení společenských stran do standardizace se budou týkat například působení ve vlastní normalizační činnosti, v propagaci a zviditelňování normalizace i konkrétních norem, v rozvoji mezinárodní spolupráce a dalších.

Návrh KONCEPCE ČINNOSTI ÚNMZ A ČAS V OBLASTI ZÁJMŮ SPOTŘEBITELŮ A JEJICH ZAPOJENÍ V TECHNICKÉ NORMALIZACI (dále jen **Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů** – byl připraven se záměrem tento cíl strategie naplnit. Návrh zpracovalo Sdružení českých spotřebitelů a předložilo jej k projednání v Programovém výboru Kabinetu pro standardizaci. Vypořádání připomínek je tabulkově zpracováno (k dispozici na vyžádání).

Shrnutí

Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů je živým dokumentem; byl připravený se snahou být v souladu se všemi koncepčními materiály přijatými za účelem rozvoje standardizace a technické normalizace v ČR, který navazuje i na dříve přijaté evropské a mezinárodní strategické dokumenty (viz také níže) a který zohledňuje i předchozí výstupy v této oblasti.

Zapojení spotřebitelů a koordinace tohoto zapojení (obdobně jako jiných slabších zúčastněných stran – malých a středních podniků, ekologických organizací či zaměstnaneckých organizací) je plně v souladu s požadavky Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012 ze dne 25. října 2012 o evropské normalizaci. Tato činnost vyžaduje zvláštní úsilí a i podporu.

Zapojením spotřebitelů se rozumí aktivní působení v jednotlivých fázích tvorby norem a produktů normalizace, i šíření informací o přijatých normách nebo produktech normalizace. Důležité je prosazování účinné aplikace (užívání) norem nebo produktů normalizace a zvyšování povědomí o nich mezi účastníky trhu.

Tyto aspekty jsou zásadní pro správné fungování standardizace a jsou současně i pilířem moderní standardizace, kterou tato koncepce pomáhá naplňovat. Koncepce se soustředí na posilování úlohy standardizace jako služby veřejného zájmu, na financování podpory zapojení zúčastněných stran do standardizace zajišťovaného spotřebitelskými platformami; zahrnuje období let 2020-2023.

Nedílnou a zcela zásadní součástí prosazování zájmů spotřebitelů a forem zapojování spotřebitelů jsou i aspekty potřeb seniorů a dalších osob se sníženou schopností orientace a pohybu jako zvlášť zranitelných spotřebitelů.

Obsah

Preambule	1
Shrnutí.....	1
Obsah	2
1 ÚVOD.....	3
2 VIZE A VÝCHODISKO	3
2.1 Vize	3
2.2 Východisko	3
3 PLNĚNÍ MEZINÁRODNÍCH ZÁVAZKŮ NNO	4
3.1 Transparentnost šířených informací.....	4
3.2 Dimenze otevřenosti a rozvoje.....	4
3.3 Nestrannost normalizačních postupů a konsenzus.....	4
3.4 Účinnost a relevantnost.....	4
4 KONCEPČNÍ NÁSTROJE A POSTUPY	5
4.1 Účinné zapojení spotřebitelů v procesech standardizace	5
4.2 Vzdělávání spotřebitelů a zviditelnění úlohy norem.....	6
4.3 Posilování používání norem na národní úrovni	6
4.4 Mezinárodní zapojení spotřebitelských platforem.....	7
5 TEMATICKÉ A SEKTOROVÉ PRIORITY	8
5.1 Přístupnost výrobků a služeb	8
5.2 Udržitelnost.....	8
5.3 Bezpečnost dětí	9
5.4 Domácí spotřebiče.....	9
5.5 Digitální společnost.....	9
5.6 Služby.....	9
5.7 Doprava a mobilita.....	10
5.8 Potraviny	10
5.9 Přehled měřitelných ukazatelů pro naplňování vize v jednotlivých sektorech.....	10
6 ROČNÍ PRACOVNÍ PLÁNY	11
6.1 Tvorba a příprava ročních pracovních plánů	11
6.2 Platforma pro zohledňování spotřebitelských zájmů	11
7 FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ NAPLŇOVÁNÍ KONCEPCE	12
8 ZÁVĚR.....	12
Přílohy.....	13
Použité zkratky	13
Použité a citované dokumenty	13

1 ÚVOD

Za účelem zajištění efektivity norem a normalizace je nutné mít k dispozici efektivní a účinný systém normalizace, který poskytuje pružnou a transparentní platformu pro budování konsenzu mezi všemi účastníky a který je finančně únosný. Je zásadní, aby zúčastněnou stranou byli i spotřebitelé, zastoupení důvěryhodnými spotřebitelskými platformami. Spotřebitelé ovšem patří spolu s tzv. společenskými stranami mezi (ekonomicky) slabší zainteresované strany, které proto potřebují na evropské i národní úrovni zvláštní přístup, a i podporu.

Připomínáme, že normy by měly pomoci řešit závažné společenské otázky, jako jsou inovace, ochrana spotřebitelů, stárnutí populace, integrace zdravotně postižených osob, bezpečnost práce a pracovní podmínky, změna klimatu, udržitelné využívání zdrojů a další. Tím, že podněcují tvorbu norem pro zboží a technologie v expandujících trzích v nejrůznějších oborech a sektorech, mohou normalizační orgány v jednotlivých členských zemích EU spoluvytvářet konkurenční výhodu pro své podniky a usnadňovat obchod, zejména pro malé a střední podniky, které představují i velkou část evropských podniků.

Pro používání norem je zásadní, že právní předpisy týkající se konkrétních výrobků by neměly zacházet, pokud je to možné, do technických podrobností, ale měly by se omezit pouze na stanovení základních požadavků. Takové právní předpisy by se případně pro účely stanovení podrobných technických specifikací měly opírat o harmonizované normy přijaté v souladu s legislativou EU. Předpoklad shody s právními předpisy, který je udělen na základě shody s harmonizovanou normou, by měl zvýšit používání těchto harmonizovaných norem. Podobný princip využívá EU v návaznosti na směrnici o obecné bezpečnosti výrobků (zde tzv. „mandátové“ normy). Na úrovni ČR je na podobném principu zavedený systém určených norem.

Životaschopnost spolupráce v oblasti normalizace závisí na pečlivém plánování, které lze dále zlepšovat, zejména prostřednictvím přínosu zainteresovaných stran. Zapojení zainteresovaných stran, včetně spotřebitelů, do standardizace je pak v současné době v členských zemích EU a EHP a v dalších rozvinutých zemích světa – někde více, někde ale dosud méně - nástrojem pro zkvalitnění tvorby norem a pro popularizaci jejich používání. Tento přístup, má-li být účinný, vždy vyžaduje podporu, jak národních normalizačních orgánů, které musí ve standardizaci zohledňovat i národní specifika, tak i orgánů státní správy, které zodpovídají za tvorbu politik a za naplnění jednotlivých oblastí veřejného zájmu.

Cílem **Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů** je tak rozvíjet systematickosti spolupráce ÚNMZ/ČAS s dotčenými partnery na tomto poli, a také stabilní prostředí v následujících letech, ve kterém budou zohledňovány zájmy českých spotřebitelů **při tvorbě a šíření informací včetně podpory aplikace norem.**

2 VIZE A VÝCHODISKO

2.1 Vize

Společnou vizí zástupců státu, soukromého sektoru i nevládních organizací je ve střednědobém horizontu dosažení takového stavu, kdy bezpečnost a kvalita výrobků a služeb na trhu ČR – jako nedílné součásti vnitřního trhu EU – jsou zajištěny přiměřeně srovnatelně, jako je tomu v tradičních západních zemích EU a EHP, tzn. že výrobky a služby nabízené na českém trhu jsou v souladu nejen s platnými právními předpisy, ale i technickými normami, a že všechny nástroje z oblasti standardizace¹ správně fungují ve prospěch konečného spotřebitele a ve prospěch čistého a konkurenčního tržního prostředí zohledňujícího oprávněné zájmy společnosti.

V rámci standardizace proto musí fungovat i účinné zapojení spotřebitelů do standardizace, včetně procesů tvorby a přejímání norem, jež bude i české spotřebitele a jejich stanoviska respektovat jako neopomenutelnou a respektovanou zainteresovanou stranu v těchto procesech.

2.2 Východisko

Vycházíme při tom z premis Strategie, že technická norma je i z hlediska zájmů společenských stran, tj. spotřebitelů, seniorů, osob se zdravotním postižením, a dalších, významným nástrojem, který vytváří žádoucí prostředí kvality výrobků, procesů a služeb včetně jejich přístupnosti, napomáhá usnadňování uplatnění v podnikání, odstraňování překážek vnitřního trhu i mezinárodního obchodu a má celkově pozitivní přínos pro kvalitu života a ochranu oprávněného zájmu. Systematické zapojení a podpora zapojení tzv. slabších stran, což jsou kromě mikro, malých a středních podniků společenské strany reprezentované organizacemi, které zastupují

¹ Tvorba technických norem, akreditace, posuzování shody, metrologie a dozor nad trhem

zájmy spotřebitelů, životního prostředí, a sociální zájmy v procesech normalizace, je tak jedním z pilířů přijaté Strategie, a to i prostřednictvím této Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů.

Priority zájmů spotřebitelů ve standardizaci se budou týkat zapojení do vlastní normalizační činnosti, v propagaci a zviditelňování normalizace i konkrétních norem, a tedy širokého a společensky žádoucího prosazování uplatňování technických norem na trhu, rozvoje mezinárodní spolupráce i dalších témat.

3 PLNĚNÍ MEZINÁRODNÍCH ZÁVAZKŮ NNO

Předpokladem naplňování cílů pro dosažení stavu, výše formulovaného jako vize, je reálné plnění závazků, které ve vztahu k zapojení spotřebitelů² pro NNO (dále ÚNMZ/ČAS) vyplývají z členství v CEN-CENELEC³, případně z dalších mezinárodních závazků (WTO/TBT, ISO).

Ve vztahu k zapojení spotřebitelů do procesů technické normalizace se jedná zejména o následující vymezení:

3.1 Transparentnost šířených informací

Závazek: ÚNMZ/ČAS budou udržovat, či případně dále rozvíjet v procesech veřejných konzultací, postupy systematického oznamování a poskytování informací o možnostech připomínkování návrhů předkládaných do veřejných konzultací a k hlasování.

K plnění toho budou ÚNMZ/ČAS hledat i možnosti podpor na zajištění kapacit spotřebitelských platform pro zapojení se do šíření předmětných informací. Přihlédnou zejména k potřebám vyjádřených platformami, které zastupují zájmy zdravotně postižených osob (např. dostupnost překladů návrhů norem).

3.2 Dimenze otevřenosti a rozvoje

Závazek: ÚNMZ/ČAS budou udržovat a dále rozvíjet otevřenost všem stranám, které jsou dotyčnou činností přímo nebo nepřímo dotčeny, včetně prostředků k vyjádření širších očekávání společnosti jako celku. To zahrnuje podporu a usnadnění zapojení všech zúčastněných stran, včetně potenciálně nedostatečně zastoupených zúčastněných stran, jako jsou malé a střední podniky a zástupci společenských zájmů – v dané souvislosti tedy zejména spotřebitelů – do vypracování norem. ÚNMZ/ČAS budou klást zvýšený důraz na zásadu přiměřeného zastoupení zájmů zúčastněných stran ve svých řídicích orgánech.

K plnění toho budou ÚNMZ/ČAS hledat i možnosti podpor na zvyšování kapacit spotřebitelských platform pro zapojení do standardizace a budou při výběru norem a jiných produktů k překladu do češtiny vážit jako významné hledisko „zájmy spotřebitelů“. Dále ÚNMZ/ČAS zajistí odpovídající zastoupení spotřebitelů jako zúčastněné strany v příslušných řídicích orgánech.

3.3 Neustrannost normalizačních postupů a konsenzus

Závazek: ÚNMZ/ČAS budou dále rozvíjet ve své organizační struktuře, zavedených procesech a postupech aspekty neustrannosti a neutrality. Týká se to např. zajištění rovnováhy zájmů zastoupených v procesu vývoje norem, tj. soukromých a veřejných, hospodářských, společenských a environmentálních zájmů, tedy s důrazem na rozmanitost zúčastněných stran.

K plnění toho budou ÚNMZ/ČAS hledat – podobně jako v předcházejícím kritériu – možnosti podpor na zvyšování kapacit spotřebitelských platform pro zapojení do standardizace.

3.4 Účinnost a relevantnost

Závazek: Činnosti ÚNMZ/ČAS musí účinně reagovat na potřeby regulace související s uváděním a dodáváním výrobků a služeb na trh, resp. s požadavky trhu ve vztahu k používání výrobků a služeb obecně, stejně jako na vědecký a technický rozvoj; normy nemají narušovat trh, mít nepříznivý vliv na spravedlivou hospodářskou soutěž nebo bránit inovacím a technickému rozvoji.

² Tato kapitola tedy shrnuje pouze závazky, které se týkají zapojení spotřebitelů, spolupráce s nimi a podpory zapojení.

³ Zejména se jedná o dokument „CEN-CENELEC Internal Regulations Part 1“ (2018), který zahrnuje v části 1D „Membership criteria of CEN and CENELEC“; tato kritéria sem byla věcně převzata z původního Pokynu CEN/CENELEC 20 Kritéria členství (2013). Na citovaný dokument je přímý odkaz z dalšího souvisejícího dokumentu CEN-CENELEC Guide 22:2018 (E) „Guide on the organizational structure and processes for the assessment of the membership criteria of CEN and CENELEC“, Edition 4, 2018-01.

K zajištění toho ÚNMZ/ČAS budou posilovat a podporovat provedení studií pro posouzení zmíněných dopadů, kdykoliv to bude nezbytné, a to i z pohledů spotřebitelů.

4 KONCEPČNÍ NÁSTROJE A POSTUPY

V této kapitole jsou formulovány nástroje a postupy, kterých bude v příštích letech používáno, aby došlo ke kvantitativnímu i kvalitativnímu rozvoji zapojení českých spotřebitelů do standardizace ve smyslu výše formulované vize a přijaté Strategie rozvoje technické normalizace. Tyto nástroje a konkrétní postupy budou využívány při naplňování současně existujících tematických a sektorových priorit popsaných v kapitole 5 anebo v oblastech, které se jako prioritní později ukáží.

4.1 Účinné zapojení spotřebitelů v procesech standardizace

Podstatou účinného zapojení spotřebitelů v procesech standardizace a efektivní podpory jejich zájmů je smysluplné rozvíjení evropského systému normalizace⁴, jehož principem je transparentnost, inkluze a účinné zapojení všech zúčastněných stran na evropské i vnitrostátní úrovni. Zásadní a nedílnou součástí přístupu Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů a jejího naplňování jsou však i potřeby osob se sníženou schopností orientace a pohybu a zvláště zranitelných spotřebitelů, včetně dětí a zejména seniorů. K dosažení rovnováhy na národní úrovni mezi spotřebitelskými a obchodními zájmy při tvorbě norem a produktů normalizace, a to jak na strategické i operativní úrovni, budou využívány a podporovány následující postupy, přičemž zájmem spotřebitelů se rozumí zájmy všech spotřebitelů bez ohledu na jejich věk, schopnosti anebo preference.

❖ Posilování prosazování zájmů spotřebitelů v obecných i sektorových normách

- Podstatou zohlednění spotřebitelských zájmů v normách je podpora a usnadnění přímého zapojení zástupců spotřebitelů do vlastního procesu tvorby norem a produktů normalizace. To zahrnuje i hledání ekonomické podpory takového zapojení.
- Podstatnou součástí naplňování Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů proto bude podpora zapojení zástupců spotřebitelů v procesu technické normalizace, tedy primárně v technických normalizačních komisích na národní úrovni (TNK) a v pracovních skupinách CEN/CENELEC, resp. ISO/IEC na evropské či mezinárodní úrovni, a také v ANEC, jehož prostřednictvím lze působit a hájit zájmy spotřebitelů v uvedených normalizačních strukturách (viz i odst. 4.4).
- Kromě uplatnění pokynů a doporučení (na národní i mezinárodní úrovni) tak bude docházet k bezprostřednímu promítnutí zájmů spotřebitelů do technických norem, a i do dalších produktů normalizace.

❖ Zavedení systému hodnocení relevance norem a technických dokumentů pro spotřebitele

- Aby se zabránilo neefektivnímu postupu a zbytečné administrativě, bude vyvinut a zaveden interní model ÚNMZ/ČAS pro vyhodnocování relevantnosti normalizačních úkolů z hlediska zájmů spotřebitelů.

❖ Budování expertního zázemí

- Pro budování expertní základny a vzdělávání zpracovatelů norem z oblasti spotřebitelů je nezbytné také metodické zázemí. Pro členy TNK, zpracovatele norem a další zapojené experty zastupující zájmy spotřebitelů proto budou postupně zpracovávány návody a příručky pro různé oblasti normalizace, s možným využitím zahraničních podkladů, Pokynů ISO/IEC a CEN/CENELEC, materiálů ANEC a dalších relevantních zdrojů.
- ÚNMZ/ČAS budou podporovat posilování odborné kapacity a navyšování dostupnosti expertů zastupujících spotřebitelské zájmy jak v jednotlivých oborech a sektorech výrobků a služeb technické normalizace, tak i ve standardizaci obecně, a to včetně překladatelské činnosti.

❖ Zapojení zástupců spotřebitelů do poradních a kontrolních orgánů NNO

- ÚNMZ/ČAS budou posilovat zastoupení spotřebitelských platforem zapojených do procesů standardizace v příslušných orgánech ÚNMZ/ČAS.

---

⁴ Kromě dokumentů uvedených v příloze vycházíme při tom ze Strategické vize pro evropské normy, navazujeme na Společnou iniciativu pro evropskou normalizaci a na strategické a koncepční dokumenty CEN, CENELEC a ETSI.

4.2 Vzdělávání spotřebitelů a zviditelnění úlohy norem

Podstatou této priority je nabízet a poskytovat veřejnosti vzdělávání a služby zaměřené na komunikaci ohledně technických norem a standardizace (včetně ediční činnosti a poradenství), a to jak ve vztahu k jejich roli obecně, tak zejména v jejich vztahu k bezpečnosti a kvalitě výrobků a služeb nabízených na trhu. K naplňování Koncepce pro zapojení spotřebitelů budou využívány následující postupy, přičemž cílovými skupinami pro naplňování v oblasti zapojení spotřebitelů ohledně vzdělávání budou spotřebitelé obecně, specifické skupiny spotřebitelů a uživatelů norem (osoby se zdravotním postižením, rodiče, senioři, cestující, uživatelé výrobků či služeb určité kategorie apod.), ekonomické subjekty z oblasti výroby a obchodu (včetně jejich zastřešujících svazů a asociací), odborná veřejnost a subjekty z infrastruktury kvality (posuzování shody, akreditace, metrologie), studenti, žáci a školy, dozorové orgány, orgány veřejné správy a média.

❖ Vedení vzdělávacích a informačních kampaní

- Předpokladem pro veřejné zviditelnění role a úlohy norem jsou cílené vzdělávání a informační kampaně zaměřené na uvedené cílové skupiny s využitím klasických i inovativních způsobů vedení kampaní zaměřených na jednotlivé sektory a oblasti standardizace.
- ÚNMZ/ČAS budou proto podporovat vydávání publikací a letáků, organizování tematické diskusí a akcí (kulaté stoly, semináře, konference), organizování webových seminářů a vývoj a šíření e-learningových aplikací.

❖ Elektronické šíření informací

- Elektronické šíření informací je dnes základním komunikačním prostředkem s okolním světem, u něhož je kladen důraz na aktuálnost, přehlednost a jasnou strukturu poskytovaných informací. Stále větší roli přitom také hraje jeho podoba (včetně grafické úpravy) a možnost sdílení poskytnutých informací, a to s důrazem na aplikaci platné legislativy na přístupnost i pro osoby se zrakovým nebo sluchovým postižením.
- ÚNMZ/ČAS budou proto podporovat rozvoj elektronického šíření informací, rozvoj domény pro poskytování informací o standardizaci ve vztahu ke spotřebiteli, o strukturách, v rámci, kterých se spotřebitelé mohou do standardizace zapojit, a o aktualitách v normalizační práci, které mají na spotřebitele významný nebo bezprostřední dopad.
- Součástí elektronického šíření informací bude i posilování forem poradenství spotřebitelům v oblastech souvisejících se standardizací, podpora vydávání a distribuce informací formou e-letters atp.

❖ Podpora značek kvality

- Předmětem této oblasti bude moci být i podpora důvěryhodných značek kvality, které reagují na očekávání spotřebitele nebo které jsou založeny přímo na prokázání shody s normou a u kterých tak dochází k uvědomění si významu norem a standardizace (např. značky v programu Česká kvalita).

❖ Medializace

- Zviditelnění významu výsledků standardizace pro spotřebitele a medializace jednotlivých témat pro veřejnost je na místě při příležitosti významných dat anebo i při příležitosti završení významných úkolů či etap normalizačních úkolů pro širokou spotřebitelskou veřejnost a aktivní práce s médii je pak důležitá i pro zviditelnění a akceptaci témat, na která jsou čeští spotřebitelé citliví.
- ÚNMZ/ČAS budou proto vydávat nebo podporovat vydávání tiskových zpráv k ukončení úkolů nebo etap úkolů významných svým obsahem a dopadem na spotřebitele.

4.3 Posilování používání norem na národní úrovni

Správné využívání technických norem v návaznosti na právní předpisy vyžaduje podporu cílenou na různé skupiny uživatelů i na hospodářské subjekty. Jedná se o aplikaci norem obecně i o specifické normy (harmonizované, mandátové či určené normy), které se přímo váží k požadavkům uváděným v právních předpisech. Správná aplikace norem, normalizačních a jiných normativních dokumentů, včetně např. pokynů CEN/CENELEC a pokynů ISO/IEC je v mimořádném zájmu spotřebitelů, neboť má bezprostřední vliv na bezpečnost a kvalitu výrobků a služeb na trhu.

❖ **Spolupráce se zúčastněnými stranami a účastníky trhu**

- Rozvíjení a posilování konstruktivní spolupráce mezi různými zúčastněnými stranami na trhu (výroba, obchod, subjekty posuzování shody, orgány dozoru nad trhem či spotřebitelé) za účelem dosahování konsensu je základním předpokladem pro široké a efektivní využívání norem na národní úrovni.
- Proto na tuto oblast v rámci Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů bude ÚNMZ/ČAS klást zásadní důraz a tato priorita bude pravidelně naplňována zejména zpracováváním konkrétních analýz a rozkladů k dokumentaci stávajícího stavu ve využívání norem v jednotlivých tržních oblastech nebo i k možnostem a přínosům aplikace norem na efektivnější ochranu spotřebitelů a spolupráci v rámci normalizačních postupů. Zvláštní pozornost přitom bude věnována zejména dohledu nad trhem a spolupráci jednotlivých dozorových orgánů na trhu a dalších subjektů v oblasti standardizace mezi sebou navzájem.
- Tato prioritní oblast bude také naplňována prostřednictvím odborných přednášek a kulatých stolů pro zainteresované strany v různé fázi tvorby norem (zejména před jejich vydáním) a prostřednictvím komentářů k již přijatým anebo převzatým normám na národní úrovni.

❖ **Podpora spotřebitelských organizací**

- Spotřebitelské organizace mohou výrazným způsobem přispět i k tomu, aby se okruh uživatelů norem rozšířil i mezi samotnými spotřebiteli, resp. aby poptávka spotřebitelů ovlivňovala širší používání technických norem i mezi ostatními účastníky trhu.
- ÚNMZ/ČAS proto budou podporovat i aktivity spotřebitelských organizací a platforem, které jsou zaměřeny na standardizaci anebo jejichž aktivity výrazně přispívají k využívání a aplikaci technických norem na národní úrovni přímo ze strany spotřebitelů.

❖ **Využívání pokynů ISO/IEC a pokynů CEN/CENELEC**

- Využívání pokynů ISO/IEC, norem ISO a pokynů CEN/CENELEC (plus dalších normalizačních a normativních dokumentů tohoto typu) je často vnímáno účastníky trhu velmi formálně. ÚNMZ/ČAS proto budou nadále soustavně ku prospěchu trhu i spotřebitelů podporovat jejich účinnější využívání.
- Prosazování principů uvedených v těchto dokumentech vede k posilování využívání norem a často je předpokladem i pro jejich efektivní využívání, s dopadem na zvyšování kvality samotných norem, ale následně pak i kvality výrobků a služeb dostupných na trhu.
- Pozornost tak bude v rámci naplňování této Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů věnována i pravidelné aktualizaci seznamu pokynů ISO/IEC, norem ISO a pokynů CEN/CENELEC a dalších obdobných normativních a normalizačních dokumentů s vyhodnocením jejich vztahu ke spotřebitelům a přínosů pro trh.
- Předmětem této prioritní oblasti budou také doporučení pro překlady uvedených normalizačních dokumentů, resp. postupné zajištění jejich překladů a také zajištění osvětových akcí na podporu jejich využívání.

❖ **Vyvážený předpisový rámec tvořený právními předpisy a technickými normami**

- Pro spotřebitele je zásadní, aby docházelo nejen k přijímání kvalitních norem a k důsledné aplikaci výsledků normalizace (norem a produktů normalizace), které zohledňují jejich zájmy, ale aby existoval i co nejúčinnější rámec pro uplatňování tohoto systému a pro jeho vymahatelnost, který zajistí, že na trhu budou dostupné bezpečné a kvalitní výrobky a služby. I když vždy existuje pro výrobce jiný způsob, jak prokázat bezpečnost výrobku či jiného produktu uváděného na trh, norma je obecně tím nejspolehlivějším a nejčitelnějším, proto spotřebitelé zdůrazňují tento nástroj a jeho podporu.
- V rámci naplňování Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů bude proto ze strany ÚNMZ/ČAS prosazováno jednoznačné vymezení úlohy norem např. ve vztahu k očekávané kvalitě výrobků a služeb ve vazbě na legitimní očekávání spotřebitelů s cílem zajistit lepší a důslednější provázanost regulačního rámce a jednotlivých výsledků standardizace. V tomto smyslu proto bude v ČR dále rozvíjen systém určených technických norem (rozumí se tím zejména zviditelňování podstaty jeho funkce a podpory širšího využívání).
- A v rámci této oblasti bude ze strany ÚNMZ/ČAS dbáno i na to, aby obecné požadavky na kvalitu a bezpečnost výrobků byly rozšířeny i na kvalitu a (obecnou) bezpečnost služeb.

4.4 Mezinárodní zapojení spotřebitelských platforem

Zastupování zájmů českých spotřebitelů v evropských a mezinárodních orgánech a institucích ve vztahu k normalizaci vychází z národních podmínek a priorit, které tato Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů blíže

v jednotlivých částech rozpracovává a popisuje. Jedná se přitom o její nedílnou součást, která umožňuje v ČR zachytit nové a udržet stávající trendy ve sledovaných oblastech. Specifickými záměry pro podporu ÚNMZ/CAS při obhajování a prosazování zájmů spotřebitelů v oblasti standardizace přitom budou:

- udržovat členství a zapojení českých spotřebitelů v řídicích strukturách ANEC a posilovat odborné zapojení v pracovních skupinách ANEC;
- v návaznosti na úkoly národního člena ISO COPOLCO rozvíjet a více posilovat formy přímého zapojení v pracovních strukturách ISO COPOLCO;
- posilovat (systematické či alespoň příležitostně) zapojení v dalších evropských a mezinárodních strukturách ve vztahu ke spotřebitelům, technickým předpisům a normám (např. EHK OSN) a v rámci zmíněných organizací (či na dalších mezinárodních platformách a fórech) prezentovat zkušenosti ČR v oblasti zapojení spotřebitelů do standardizace, zviditelňovat dosažené úspěchy, navazovat nová partnerství a české zkušenosti konfrontovat se zahraničními tak, aby mohlo dojít ke zlepšování českého modelu a i přístupů podporovaných touto Koncepcí a
- pořádat pravidelně i (zahraniční) akce těchto organizací v ČR (např. zasedání pracovních skupin ANEC, tematické mezinárodní konference apod.).

5 TEMATICKÉ A SEKTOROVÉ PRIORITY

Priority popisované v této kapitole budou prováděny prostřednictvím nástrojů a postupů, které jsou uvedeny v kapitole 4. Jsou zde popsány velmi stručně a vyjmenovány indikativně, v čase se totiž může aktuálnost jednotlivých témat vyvíjet a měnit (viz též kapitola 6) a jejich naplňování se tak bude v jednotlivých letech odvíjet zejména od plánu normalizačních prací jak na národní, tak i především evropské a mezinárodní úrovni.

Předpokládáme přitom pravidelné vyhodnocení těchto priorit z hlediska jejich konkrétního naplňování 1x ročně v rámci Zprávy o naplňování Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů, kterou bude ÚNMZ/ČAS předkládat svým poradním orgánům a kterou bude vhodnou formou uveřejňovat. Pomůckou k tomu bude tabulka Přehled měřitelných ukazatelů pro naplňování vize a této Koncepce v jednotlivých sektorech a oblastech (článek 5.9).

5.1 Přístupnost výrobků a služeb

Spotřebitelé považují za své základní právo zajištění široké přístupnosti k výrobkům a službám, čímž se rozumí přístup zejména pro zvlášť zranitelné spotřebitele – seniory a osoby se zdravotním postižením. Normy jsou obecně vhodným nástrojem k překonávání této diskriminace, pokud jsou vytvářeny a používány na principech tzv. Design for All (konstrukce pro všechny). Jde primárně o způsoby navrhování široce používaných výrobků a služeb tak, aby co největšímu počtu lidí bylo umožněno je používat bez ohledu na jejich věk nebo schopnosti. V rámci této priority budou v rámci podporovány a řešeny například následující témata a problematiky:

- bezpečnost a použitelnost výrobků a služeb pro starší osoby a osoby se zdravotním postižením;
- přístupnost a využitelnost zastavěného prostředí;
- přístup starších osob a osob se zdravotním postižením k elektronickým komunikacím (viz též digitální společnost);
- standardizace ve vazbě na nový evropský akt o přístupnosti.

5.2 Udržitelnost

Udržitelnost výrobků a služeb je komplexní problematikou, která se rovněž prolíná do ostatních priorit této koncepce, ale která vyžaduje vlastní rámec pro realizaci a koordinaci jednotlivých činností a nástrojů. Jsou do ní zahrnuty následující témata k podpoře na řešení v příštích letech:

- obecný rámec pro politiky udržitelné spotřeby a výroby (včetně např. integrace environmentálních aspektů do produktových norem apod.);
- použití chemikálií ve výrobcích a při poskytování služeb (s cílem omezování expozice);
- cirkulární ekonomika a odpadové hospodářství;
- životnost a opravitelnost výrobků a udržitelnost a plánování staveb;
- ekodesign (včetně důrazu na posouzení environmentálních aspektů v průběhu celého životního cyklu); označování energetické účinnosti výrobků (energetické štítky na výrobcích).

5.3 Bezpečnost dětí

Děti představují velmi zranitelnou skupinu ve společnosti a vyžadují vysokou úroveň ochrany. I když se jedná o vysoce regulovanou oblast, normy zde hrají zcela mimořádný význam při naplňování právních předpisů, a tam, kde sektorový právní předpis neexistuje a výrobky či služby spadají do působnosti směrnice, resp. zákona o obecné bezpečnosti výrobků, jedná se o velmi komplexní oblast, která je i pro řadu níže specifikovaných témat prioritní:

- hračky
- výrobky pro péči o dítě;
- dětská hřiště, sportoviště a další rekreační a volnočasová veřejná zařízení;
- dětské oděvy, obuv a dětský nábytek;
- další aspekty týkající se bezpečnosti dětí (ochranné pracovní prostředky pro děti, zapalovače odolné proti otevření dětmi, balení výrobků, šňůry na okenní žaluzie, imitace potravin lákové pro děti atd.).

5.4 Domácí spotřebiče

V moderní době je prakticky nemožné si představit život v domě bez domácích elektrospotřebičů. Standardizace požadavků na domácí spotřebiče má zajistit, aby se předcházelo případům úrazů a aby bylo zajištěno, že tyto přístroje mohou bezpečně používat (přiměřeně) všichni spotřebitelé bez ohledu na věk a své schopnosti. V neposlední řadě pak svoji roli hraje i energetická účinnost těchto spotřebičů. Z témat, na která se tato koncepce zaměřuje, lze uvést:

- bezpečnost domácích elektrospotřebičů;
- používání domácích spotřebičů zvláště zranitelnými spotřebiteli (včetně dětí, starších osob a osob se zdravotním postižením – např. na principu vyloučení omezujících opatření těchto osob pro výrobky);
- elektrické spotřebiče přitažlivé pro děti;
- prevence otrav oxidem uhelnatým;
- povrchové teploty domácích spotřebičů.

5.5 Digitální společnost

Škála produktů a služeb ve vztahu k informačním a komunikačním technologiím (ICT) zahrnuje nakupování online, poslech hudby, používání mobilních telefonů i internet a tato oblast hraje stále větší roli v každodenním životě spotřebitelů. Zároveň ale představuje několik vážných výzev, pokud jde o ochranu tradičních práv spotřebitelů, jako je ochrana osobních údajů a dostupnost těchto služeb pro zvláště zranitelné spotřebitele a spotřebitele v odloučených lokalitách. Základními tématy pro naplňování koncepce v této oblasti proto budou zajištění bezpečnosti, přístupnosti, interoperability a ochrany soukromí při poskytování a užívání ICT produktů a služeb:

- e-přístupnost a e-inklusivita (včetně naplňování směrnice o přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací veřejných subjektů);
- výrobky, sítě a služby elektronických komunikací (včetně směrnice o rádiových zařízeních a expozice člověka elektromagnetickými poli);
- bezpečnost audio-video vybavení (včetně bezpečnosti jak ve smyslu bezprostředního fyzického nebezpečí zranění osob anebo poškození zdraví, jako je tomu v případě úrovně expozice hluku z hudebních přehrávačů či v důsledku jiných zdrojů těchto rizik apod.);
- ochrana soukromí, kybernetická bezpečnost a e-identifikace (včetně například radiofrekvenční identifikace (RFID) a dalších technologií, které exponenciálně zvyšují možnosti sledování a trasování spotřebitelů);
- umělá inteligence, inteligentní a udržitelná města a obce, inteligentní měřidla a sítě s důrazem na vylučování nezamýšlených důsledků nových technologií;
- e-Government a komplexní digitalizace veřejné správy.

5.6 Služby

Hospodářský význam sektoru služeb je obrovský. Pro potřeby Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů ponecháváme celý sektor v rámci jedné priority, která ale zahrnuje velké množství rozdílných a specifických problematik. Jak na evropské, tak i na globální úrovni existuje více politických iniciativ k posilování standardizace v nejrůznějších oborech služeb, v rámci koncepce ale bude hlavní pozornost věnována následujícím oblastem:

- horizontální rámec pro regulaci služeb a normalizace kvality a bezpečnosti služeb;
- zdravotnické služby, sociální péče a podpůrné služby;

- estetické služby (včetně estetické chirurgie, tetování, salonů krásy, kosmetických salonů, kadernictví apod.);
- služby cestovního ruchu a služby pro vyžití, sport a volný čas;
- vzdělávání;
- televizní a rozhlasové vysílání, poštovní služby a telekomunikační služby;
- finanční služby;
- služby obecného zájmu (dodávky energií a vody, poštovní služby).

5.7 Doprava a mobilita

Další obdobně komplexní prioritou zájmu spotřebitelů zahrnuje indikativně následující témata pro zapojení spotřebitelů do jednotlivých oblastí standardizace, které se týkají výrobků a služeb jako jsou:

- bezpečnost provozu a emise motorových vozidel;
- elektromobily;
- dětské zádržné systémy (autosedačky);
- inteligentní dopravní systémy;
- udržitelnost a rozvoj dopravní infrastruktury s ohledem na bezpečnost;
- standardy a udržitelnost veřejné dopravy.

5.8 Potravin

V oblasti potravin aktuálně stanovujeme následující priority:

- kvalita a bezpečnost potravin (včetně horizontálních a sektorových přístupů);
- řízení, hodnocení a komunikace rizik;
- dvojí kvalita potravin (včetně metodik zkoušení).

5.9 Přehled měřitelných ukazatelů pro naplňování vize v jednotlivých sektorech

Jednotlivé nástroje a postupy, které Konceptce v oblasti zapojení spotřebitelů předvídá (kapitola 4), se vyhodnocují ve vztahu ke konkrétním tematickým a sektorovým prioritám (články 5.1-5.8), pomocí následujícího indikativního přehledu.

Oblast	Měřitelné ukazatele a výstupy
Všeobecně	- doložená podpora spotřebitelů pro zapojení do aktivní účasti na standardizaci Míněno: co udělala EU/ ČR/ MPO/ UNMZ/ ČAS pro možnost zapojení cílových organizací do normalizace. Finanční podpora; vzdělávání
Účinné zapojení spotřebitelů v procesech standardizace	- doložené posilování expertní účasti zástupců spotřebitelů v TNK na národní úrovni
	- doložené posilování expertní účasti zástupců spotřebitelů v pracovních skupinách a orgánech na evropské a mezinárodní úrovni
	- roční zpráva o aktivitách a výsledcích mezinárodního zapojení
	- vyvinutí a zavedení interního modelu pro vyhodnocování relevantnosti úkolů a projednávaných dokumentů z hlediska zájmů spotřebitelů
	- založení speciální edice či řady pro vydávání návodů a příruček pro členy TNK
Vzdělávání veřejnosti a zviditelnění úlohy norem	- doložený přehled titulů tištěných publikací a letáků (vč. evidence oslovení cílových skupin a distribuce)
	- doložený přehled vzdělávacích akcí (vč. evidence účasti cílových skupin a závěrů)
	- funkční doména a její rozvoj zaměřený na zapojení spotřebitelů do standardizace
	- vydávání e-magazínu zaměřeného na aktuality ve standardizaci s podstatným dopadem pro spotřebitele
	- doložená propagace uznaných značek kvality
	- doložený přehled tiskových zpráv
	- doložený přehled analýz k aplikaci konkrétních norem či oblastí norem významných pro spotřebitele

Posilování aplikace norem na národní úrovni	- doložený počet kulatých stolů se zainteresovanými stranami v rámci přípravy norem
	- doložený počet komentářů k vydaným normám
	- počet aktivit k posílení aplikace norem realizovaných ze strany spotřebitelských organizací
	- zajištění evidence a počet přeložených pokynů ISO/IEC, norem ISO a pokynů CEN/CENELEC
	- počet aktivit na podporu vyváženého rámce pro právní předpisy a technické normy a evidence počtu a zaměření určených technických norem
Mezinárodní zapojení spotřebitelských platforem	- zapojení českých spotřebitelů v řídicích strukturách ANEC
	- formy zapojení a spolupráce spotřebitelských platforem s ÚNMZ/ČAS ve vztahu k ISO COPOLCO
	- pořádání mezinárodních akcí ve vztahu k zapojení spotřebitelů do standardizace v ČR
	- ostatní formy zapojení spotřebitelských platforem do mezinárodní normalizační komunity

6 ROČNÍ PRACOVNÍ PLÁNY

6.1 Tvorba a příprava ročních pracovních plánů

Jednotlivá témata a prioritní sektory podle této Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů budou naplňovány na základě ročních pracovních plánů. V rámci ročních plánů budou pro jednotlivé tematické a sektorové priority (východiskem je přehled v kapitole 5) vybrány i vhodné koncepční nástroje a postupy specifikované v kapitole 4.

Roční pracovní plány budou po projednání v rámci platformy pro zohledňování spotřebitelských zájmů (viz článek 6.2) ve standardizaci schvalovány ČAS.

Cílem je každý rok pokrýt co největší počet priorit pro spotřebitele, přičemž navržené a schvalované plány pro naplňování této koncepce mohou mít povahu souboru ročních nebo i víceletých opatření, které budou respektovat nástroje a postupy uvedené v kapitole 4 a které budou v jednotlivých sektorech navazovat na dostupnost finančních prostředků, na stav normalizačních prací a i na priority stanovené na národní úrovni.

6.2 Platforma pro zohledňování spotřebitelských zájmů

Spolupráce subjektů zastupujících zájmy spotřebitelů ve standardizaci s národním normalizačním orgánem a subjekty pověřenými tvorbou norem (nejdříve Český normalizační institut, posléze Úřad pro normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, nyní Česká agentura pro standardizaci) má u nás již 20letou tradici, která byla nastartována brzy po roce 2000.

Podporu pro zohledňování spotřebitelských zájmů ve standardizaci poskytovalo i Ministerstvo průmyslu a obchodu a tato podpora byla předmětem i několika mezinárodních projektů. Teprve ale v roce 2009 se podařilo činnost platformy pro zohledňování zájmů spotřebitelů ve standardizaci povýšit na novou a kvalitativně vyšší úroveň, kdy byl s využitím Norských fondů a pod dohledem norského normalizačního orgánu založen Kabinet pro standardizaci (dále též i jen „KaStan“) jako nezávislý subjekt (obecně prospěšná společnost) pro zapojení spotřebitelské obce do technické normalizace.

V ČR tak na rozdíl od mnoha jiných zemí v současnosti existuje subjekt, který byl založen za účelem zapojení spotřebitelů do technické normalizace a standardizace a který v souladu se svým mandátem koordinuje zapojení spotřebitelů do technické normalizace, šíří informace o standardizaci, ovlivňuje normalizační práce, a více než 10 let komunikuje i s dalšími zástupci dotčených stran a s evropskými a mezinárodními normalizačními orgány.

Programový výbor (PV) pro standardizaci Kabinetu pro standardizaci je pak orgánem, který sdružuje všechny fyzické a právnické osoby, jejichž činnosti a působnost se dotýkají některé z oblastí standardizace a ochrany spotřebitele a které o to projeví zájem. Členství není podle Statutu Programového výboru pro standardizaci⁵ vázáno na vklad ani peněžité příspěvky a jeho složení zahrnuje:

- spotřebitelské organizace,
- státní a veřejné orgány se vztahem ke standardizačním procesům, a
- profesní a odborné orgány a subjekty se vztahem ke standardizaci.

⁵ https://www.top-normy.cz/users/files/kabinet/Statut_ProgramVybor_2010.pdf

PV projednává a doporučuje koncepční a programové priority, tvoří stanoviska a přijímá doporučení a návrhy týkající se zájmů spotřebitelů a podpory zapojení spotřebitelů do standardizace.

PV takto projednal a doporučil přijmout i programový dokument zaměřený na podporu zájmů spotřebitelů a jejich zapojení ve standardizaci – Krok ke standardizaci pro 21. století – ... nejen slovy!⁶.

Nad rámec výše uvedeného pak Kabinet pro standardizaci smluvně spolupracuje v otázkách technické normalizace i s Národní radou pro osoby se zdravotním postižením, s Asociací malých a středních podniků či s Europe Enterprise Network (EEN).

Předpokládáme, že v rámci naplňování této Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů tak bude jako komunikační platforma sloužit právě Programový výbor Kabinetu pro standardizaci.

7 FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ NAPLŇOVÁNÍ KONCEPCE

Tato Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů a její naplňování by měly vytvořit stabilní a předvídatelný rámec pro zapojování spotřebitelů do procesů standardizace na národní, evropské i mezinárodní úrovni a současně vytvořit i předpoklady pro naplnění v ní formulované vize, a to nejpozději do roku 2030.

Finanční zajištění naplňování této koncepce je proto v jednotlivých letech plánováno následovně:

(... doplň *ČAS*)

8 ZÁVĚR

Tato Koncepce v oblasti zapojení spotřebitelů vychází z evropských dokumentů zaměřených na standardizaci, ze strategických dokumentů ISO a samozřejmě i z národních specifik, potřeb a možností v ČR. Byla vytvořena za účelem pokračující modernizace tvorby technických norem v ČR a jako dokument provádějící Strategii rozvoje technické normalizace s cílem zajistit co nejširší akceptaci výsledků normalizace ve společnosti; její naplňování bude záviset pochopitelně na řadě faktorů, s cílem zajistit vysokou úroveň a další rozvoj technické normalizace v ČR ve vazbě na středně a dlouhodobé výzvy, které tento i další příbuzné obory čekají.

Zpracování návrhu:

Sdružení českých spotřebitelů, Mgr. Viktor Vodička, ředitel ústavu, v. r.

V Praze dne 20. 03. 2020

Projednáni v Programovém výboru Kabinetu pro standardizaci,

Kabinet pro standardizaci, Ing. Libor Dupal, ředitel společnosti, v. r.

V Praze dne 03. 04. 2020

---

⁶ <https://www.top-normy.cz/temata-normalizace/01-politiky-procesy-planv/a-nase-koncepce.php>

Přílohy

Použité zkratky

ANEC	Evropské sdružení pro koordinaci zastoupení spotřebitelů ve standardizaci.
ČAS	Česká agentura pro standardizaci
CEN	Evropský výbor pro normalizaci
CENELEC	Evropský výbor pro normalizaci v elektrotechnice
EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
ETSI	Evropský ústav pro telekomunikační normy
IEC	Mezinárodní elektrotechnická komise
ISO	Mezinárodní organizace pro normalizaci
ISO COPOLCO	Výbor ISO pro spotřebitelskou politiku
KaStan	Kabinet pro standardizaci
NNO	Národní normalizační organizace
TNK	Technická normalizační komise
ÚNMZ	Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví

Použité a citované dokumenty

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012 ze dne 25. října 2012 o evropské normalizaci, změně směrnic Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS a směrnic Evropského parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES, a kterým se ruší rozhodnutí Rady 87/95/EHS a rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru Strategická vize pro evropské normy – další pokroky v posílení a urychlení udržitelného růstu evropského hospodářství do roku 2020 (Text s významem pro EHP) – KOM(2011) 311 v konečném znění
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Zlepšování jednotného trhu: více příležitostí pro lidi a podniky – KOM(2015) 550 v konečném znění
- Strategické a koncepční dokumenty CEN, CENELEC a ETSI – např. IEC Masterplan, CEN and CENELEC Technical Matters, CEN and CENELEC's Ambitions 2020, Strategic Plan on Services standardization anebo ETSI 3SI Programme
- Strategie ISO na období 2016–2020
- POKYN CEN/CENELEC 20 Kritéria členství v CEN a CENELEC, 3. vydání, červenec 2013
- Koncepce pro zapojení českých spotřebitelů do technické normalizace 2017-2021 (Krok ke standardizaci pro 21. století – ... nejen slovy!
- CEN-CENELEC Internal Regulations Part 1 (2018)
- CEN-CENELEC Guide 22:2018 (E) „Guide on the organizational structure and processes for the assessment of the membership criteria of CEN and CENELEC“, Edition 4, 2018-01.